

Monumentnummer*: 517347

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82646/76

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Elshout		Heusden		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kerkstraat	35			5154 AN	Elshout		
Kerkstraat	35 A	A		5154 AN	Elshout		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Drunen	K				3032		

Omschrijving**

Inleiding.

De PASTORIE werd gebouwd in 1899 in opdracht van de Norbertijnen door architect J.H. van den Abeelen uit Tilburg. Het pand, dat naast de R.K. St. Johanneskerk staat, is uitgevoerd in Neo-gotische stijl met Jugendstil elementen.

Omschrijving.

Het tweelaagse deels onderkelderde pand telt vijf traveeën en heeft een vierkante plattegrond met een afgeplat schilddak waarop leien in maasdekking. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen, verticaal geaccentueerd door een halfsteens risaliet bij de centrale entree en lisenen bij de hoeken. Horizontale accenten worden gelegd door de hardstenen plint, dorpels en speklagen. De zesruits schuifvensters bezitten een hardstenen latei met kwarthol profiel met aanzetblokken voor de segmentboog hierboven. De boogvulling bestaat uit rood-blauw metselmozaïek. De bovenlichten van de vensters op de begane grond zijn voorzien van een floraal Jugendstil motief in glas-in-lood. De dubbele paneeldeur met eenvoudig smeedijzer roostertje en twee duwstangen bevindt zich in een spitsboogportiek met hardstenen trap. Boven de deur is een hoog driedelig spitsboograam gezet met glas-in-lood. Het middelste paneel toont aartsbisschop Norbertus met de monstrans in de hand, met aan zijn voet een geknielde heiden. Rechts in het portiek is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een gevelsteen geplaatst met de tekst: "A.M.D.G. posuit me pastor Adr. Spierings anno 1899". Er hangt een smeedijzeren trekbel met kruis. In het later uitgehakte spitsboognisje links van de voordeur bevindt zich een Mariabeeldje uit circa 1945. Onder de geprofileerde dakgoot bevinden zich een muizetandlijst en een spitsboogfries. Dit fries is gemetseld aan alle zijden van het pand; zo is er ook midden in elk van de vier dakschilden een kleine dakkapel met piron geplaatst. Op elke nok staat een schoorsteen.

De rechterzijgevel heeft op de begane grond rechts en links een zesruits schuifvenster; op de etage zijn twee van deze ramen centraal bij elkaar geplaatst.

De linkerzijgevel bezit links achter een eenlaagse uitbouw onder plat dak, daterend uit de bouwtijd. Hierin is een vierruits ijzeren raampje geplaatst, een paneeldeur met briefpanelen en een rond ijzeren margrietraam met geprofileerde omlijsting. Het hoofdpannd heeft op de begane grond een zesruits raam en bij de hoek een smal drieruitsraam met Jugendstil bovenlicht. Op de etage zijn twee van de drie ramen dichtgezet.

De achtergevel bezit middenvoor een kleine uitbouw onder plat dak waarop een balkon met smeedijzeren balustrade. In de uitbouw bevindt zich een bijzondere bewerkte paneeldeur, geflankeerd door twee kleine getoogde raampjes. Links een breed twaalfruits raam onder betonnen lateien en rechts een zesruits venster. Op de etage openslaande balkondeuren en zesruitsramen, waarvan er één is dichtgemetseld. In de eenlaagse uitbouw bevindt zich aan deze zijde een paneeldeur met gietijzeren roosters, links een zesruits raam en rechts een hoog smal w.c. raampje. Deze aanbouw heeft verder een blinde linkergevel en een rechtergevel met een zesruits raam en kantelen bij de dakrand.

Achter de voordeur bevindt zich een tochtportaal en een gang die het pand in de lengte doorsnijdt. Het tochtportaal heeft dubbele deuren en een bovenlicht voorzien van floraal gezandstraald glas. Op de vloer ligt marmer in een patroon van witte en zwarte driehoeken en vierkanten. De gang bezit rechts een rondboognis met een houtsnijwerk omlijsting van de bovenrand en links een eikenhouten Neo-renaissance halmeubel met spiegel en metalen kapstokhaken. Aan het einde van de gang bevindt zich een kleine uitbouw met beschilderde glaspaneeldeuren, waarin zich de toiletruimte van de pastoor bevindt. Op het plafond van de gang een kleine ruitvormige stucrozet met kleine kristallen luchter. Rechts van de entree bevindt zich de grote kamer-en-suite, verbonden door brede openslaande deuren. Beide kamers hebben een zwart marmeren schouw met groen marmeren decoratie en een zware grote ronde stucrozet op het plafond. Deze is voorzien van band- en rolwerk. In de hoeken zijn diamantkoppen van stucwerk geplaatst. Alle paneeldeuren hebben ovale houten deurknoppen. In de voorkamer staat een beschilderde houten brandkast met in gotische letters: "Archivum Parochiae". Links van de voordeur bevindt zich een voorkamer met een zwart marmeren schouw met eenvoudiger groen marmeren decoratie. De stucrozet op het plafond heeft een ruitvorm. Een deur linksachter leidt heden naar de slaapkamer van de pastoor. Aan het einde van de gang komt men allereerst bij een deur die naar de kelder leidt. De houten trap voert naar diverse ruimten met getoogde gemetselde bakken voor wijnopslag en kasten met vliegengaas. Het plafond bestaat uit troggewelfjes, het geheel wordt verlicht door kleine getraliede venstertjes.

Na de kelder betreedt men de huidige eetkamer en vandaar bereikt men andere vertrekken, zoals de vroegere zitkamer van de huishoudster en de keuken. De keuken bezit de oorspronkelijke witte betegeling en de koperen pomp met zwengel in houten behuizing. In de uitbouw bevindt zich de bijkeuken, eveneens voorzien van witte tegels. Hierin bevindt zich het ronde ijzeren margrietraam met gekleurd glas in de hoekjes. In het midden bevindt zich een gedecoreerde ijzeren handgreep. Hiermee kan men het raam draaien waardoor (het is een dubbel raam) er gelucht kan worden. In deze ruimte bevindt zich op de hoek een rookschouw, waarin hammen werden gerookt. Hiernaast een ronde gemetselde ketel waarin de was werd gekookt. In een afgescheiden ruimte met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

houten planken in kraalprofiel staat het toilet van de huishoudster. De voorzijde is betegeld; een houten plank met een rond gat waarop een houten deksel was het gemak. Het pand bezit een grote beerput, waar dit en het andere toilet op uitkomen. Een eenvoudige houten trap leidt naar de verdieping. Op de etage bevinden zich diverse slaapkamers. De voorkamer links is bijzonder vanwege het meubilair. Behalve een donker houten kamerscherm en een dito wasmeubel met ovale spiegel en verzonken waskom staat er een groot hemelbed. Dit bed is in twee houtsoorten uitgevoerd in een zeer rijke Neo-barokke stijl, nog met de oorspronkelijke gordijnen en borduursel. Deze inrichting was bedoeld als logies voor de abt der Norbertijnen. De zolder heeft een beschoten grenenhouten kap en bestaat uit een grote ongedeelde ruimte met wasdroogrekken. De voortuin is afgezet door een smeedijzeren hek op een voetmuurtje met ezelsrug en met gietijzeren sierbalusters bij de entree. Het pad naar de voordeur en het pand voorlangs het huis is belegd met gele tegels met een geometrisch reliëfpatroon. De diepe achtertuin wordt omzoomd door een hoge bakstenen muur met steunberen en tandlijst onder de ezelsrugafdekking.

Waardering.

De pastorie is van algemeen belang. Het huis heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling. Architectuurhistorisch is het pand van belang vanwege de stijl en de ornamentiek. Het object is van bijzondere betekenis vanwege de ensemblewaarde vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van het dorp. Het pand is belangrijk vanwege de gaafheid van het in- en exterieur en in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de dorpse omgeving.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)